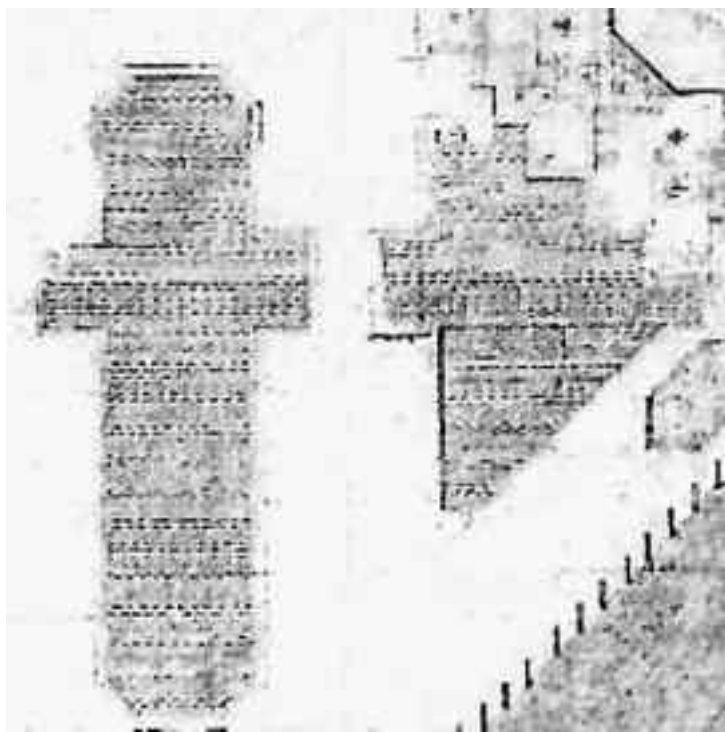

Symbolistica Crucii în opera arhitectului Nicolae Porumbescu

Arhitectul Zsolt Nagy: "Execuția fântânii a fost începută sub formă de Cruce, până nu a fost observată din turn de un tovarăș și a fost corectată imediat, adică i s-a tăiat un braț"

Încurajat pe căi oculte, ideea că Centru Nou, din Satu Mare, ar fi un simbol al comunismului, și prin urmare trebuie distrus, s-a intensificat doar în ultimii 5-10 ani. Realitatea este cu totul alta.

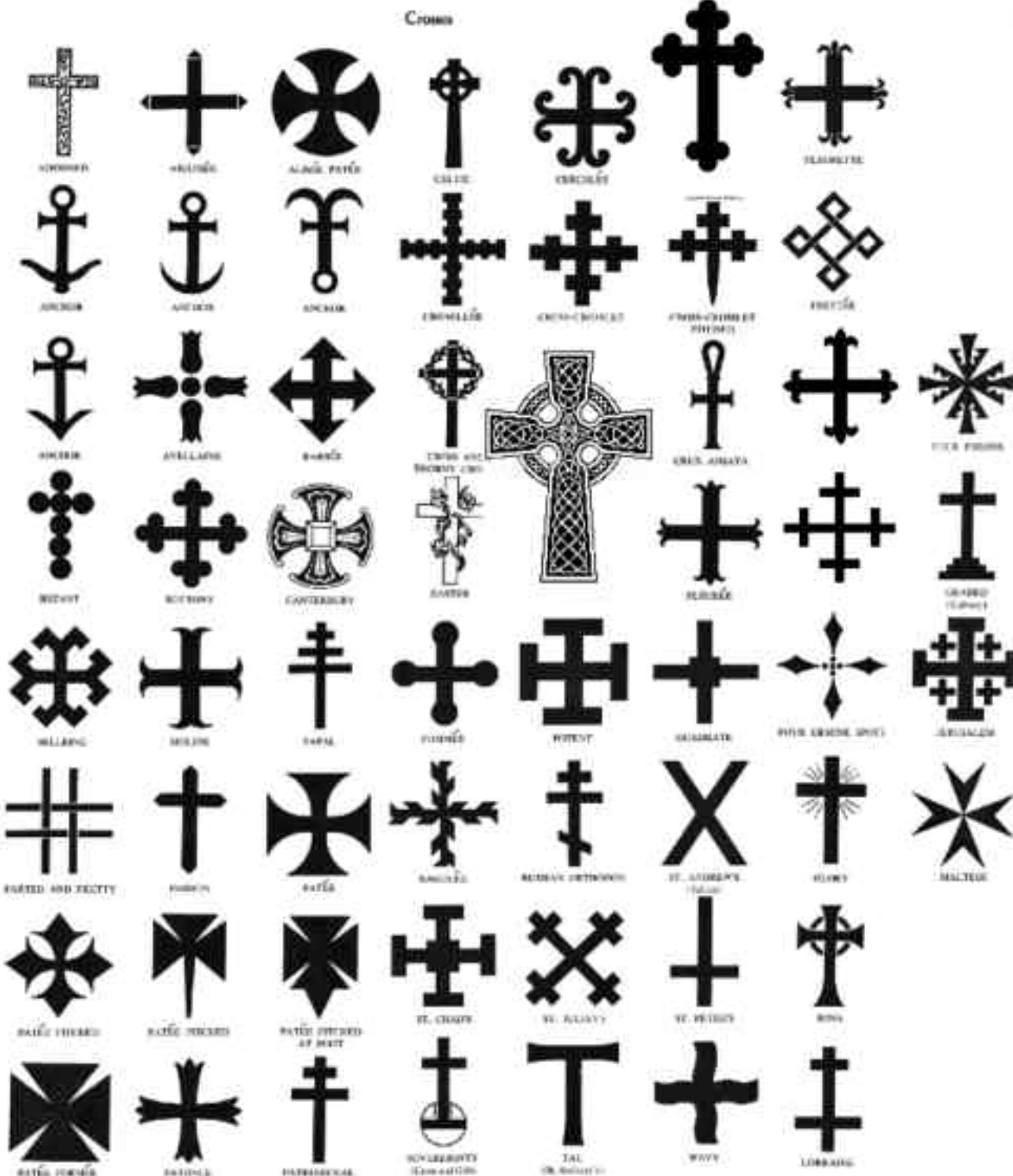
Ajungând în posesia unor fragmente ale proiectului original realizat de arhitectul Nicolae Porumbescu, am avut surpriza să constatăm că întreg edificiul, sub masca artei populare, este construit pe simbolistica Sfintei Cruci, a triunghiului care simbolizează Trinitatea, a unor forme geometrice toate conlucrând la realizarea unei concepții artistice bazată pe credință.

Informațiile transmise pe cale orală de către studenții și colaboratori ai săi, memoria colectivă,

a păstrat legenda "crucii cu un singur braț".

Fântâna recent distrusă cu buldozerele avea în proiectul original forma clară a unei cruci, străjuită în partea dreaptă de un triunghi. Apropiatii lui Nicolae Porumbescu povestesc că arhitectul, inițial sculptor, stătea ore întregi în bisericile vechi, în special în cele din Maramureș și Condru, dar făcea și dese deplasări în alte regiuni. Voia să surprindă esența credinței păstrată atât în biserici, cât și în gospodăria țaranului. Deseori repeta versurile lui Eminescu "Credința zugrăvește icoanele-n biserici".

Așadar, avem bucuria de a vă prezenta un fragment din schița proiectului original a

Simboluri ale crucii creștine

pasajului pietonal. Pornind de la proiectul original, este destul de simplu pentru specialiști, arhitecții cu experiență, să readucă pasajul pietonal la forma originală. Fînd desenat pe hârtie de calc, imaginea nu se vede foarte clar reprodușă pe hârtia de ziar. Cine cunoaște Palatul Administrativ, construcțiile din întreg ansamblul, poate observa cu ochiul liber simbolistica crucii, a artei populare bazată pe credință, în toate elementele decorative exterioare și interioare.

După cum se știe, OAR și UAR, au luat poziție publică față de lucrările din Centru Nou - Satu Mare. În noul context, al găsirii unui fragment al proiectului original realizate de Nicolae

Porumbescu, pentru înțelegerea adecvată a importanței artistice a ansamblului "Centru Nou Satu Mare" reluăm magistrala prezentare a operei arhitectului Nicolae Porumbescu. Cîtăm:

"Realizările arhitectului Nicolae Porumbescu, apreciate pentru calitatea și unicitatea lor în România, pentru stilul în care transpare o autentică dragoste pentru cultura tradițională, o permanentă căutare a identității și esențelor, sunt deopotrivă reprezentative și semnificative pentru arhitectura modernă mondială." Titlul "Scurtă prezentare a importanței operei arhitectului Nicolae Porumbescu" aparține redacției.

Continuare în pagina 3

Ducele Phillip al Marii Britanii este internat în spital

Soțul reginei Elisabeta, prințul Phillip, în vîrstă de 99 de ani, a ajuns la Spital din cauză că nu s-a simțit bine. Acesta va rămîne sub observație câteva zile, internat fiind la Spitalul King Edward al VII-lea din Londra. A fost sfătuit să procedeze ast-

fel de medicul său personal, chiar dacă ducele era bine dispus în unitatea medicală, unde va fi sub observația medicilor. Va profita de ocazie și pentru a se odihni în aceste zile. Sursele citate de presa britanică au precizat și că Phillip nu are Covid-19.

De Dragobete, fetele și feciorii căutau flori de primăvară în pădure

În ziua de Dragobete, fetele și feciorii se îmbrăcau în haine de sărbătoare și mergeau la plimbare prin păduri și lunci, căutând primele flori de primăvară. Ghioceii, vioarele și tîmăioasele erau puse apoi la icoane. După Sânziene, acestea le aruncau în apele curgătoare.

Fragii înfloriți, dacă reușesc tinerele fete să găsească în timpul plimbării, vor fi așezați în buchete și puse în lăutoarea fetelor, în timp ce se rostesc următoarele: "Flori de fragă / Din luna lui Faur / La toată lumea să fiu dragă / Urăciunile să le despart!".

PAGINA 2

145 de ani de la nașterea marelui sculptor Constantin Brîncuși

Misterul muntelui Athos

PAGINA 7

PAGINA 5

TRADIȚII

24 februarie - Întâia și a doua aflare a Capului Sfântului Ioan, Înaintemergătorul și Botezătorul Domnului

Biserica Ortodoxă Română marchează întâia și a doua aflare a capului lui Sfântului Ioan Botezătorul

este marcată la 24 februarie. Acesta a fost îngropat de Irodiada într-un loc ascuns din curtea palatului său. De acest lucru știa doar Ioana, una din femeile mironosițe, care a luat capul proorocului și l-a îngropat în Muntele Eleonului.

După aproximativ 300 de ani, pe vremea împăratului Constantin cel Mare (306-337), Sfântul Ioan s-a arătat în fața a doi monahi. A fost momentul când le-a poruncit să dezgroape capul, practic, prima aflare a lui. Apoi, așezat într-un sac, capul a ajuns la un olar, care a fost binecuvântat cu bunăstare și prosperitate în afaceri, tocmai din pricina acestui fapt.

Olarul, ajungând la o vârstă înaintată, a simțit că sfârșitul său este aproape și că trebuie să așeze capul Sfântului într-o raclă. L-a dăruit apoi surorii sale, să aibă grijă de el, cu porunca de a nu deschide racla decât în momentul în care însuși sfântul îi va cere acest lucru.

În cele din urmă, racla a ajuns la un monah pe nume Eustachiu, din orașul Emesa, din Siria. El a fost alungat din peștera sa și trimis în exil.

Totuși, la peștera lui nu conțineau să se înfăptuiască minuni, datorită raclei care a ajuns la el. Capul Sfântului Ioan a fost aflat acolo de niște monahi credincioși, care au zidit în apropiere o mănăstire.

Arhimandritul Marcel, starețul acelei mănăstiri, a aflat capul sfântului, în anul 452, când un foc mare a cuprins peștera de lângă orașul Emesa, unde era racla. Aceasta a fost a doua aflare a Capului Sfântului Ioan, Înaintemergătorul Domnului.

Biserica Ortodoxă Română cinstește și a treia aflare a capului, eveniment petrecut în anul 850, când patriarhul Ignatie l-a dus la Constantinopol.

De Dragobete, fetele și feciorii căutau flori de primăvară în pădure

La întoarcerea acasă, fetele fugeau, iar băieții erau nevoiți să le prindă, pentru a le fura o sărutare

Diverse povești, cântece și legende au rămas în memoria poporului nostru. Unele s-au transmis pe cale orală, altele au fost sculptate în stânci, constituind mărturie peste veacuri, pentru curajul, hărnicia și dragostea de care a dat dovadă poporul român. Pentru sărbătoarea iubirii, din 24 februarie, sunt multe legende care s-au păstrat, de-a lungul timpului, însă cea mai importantă este cea a lui Dragobete.

La 24 februarie, când Biserica Ortodoxă marchează Aflarea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, spiritualitatea populară consemnează ziua lui Dragobete, zeu al tinereții în Panteonul autohton, patron al dragostei și al bunei dispoziții.

Una din ipotezele care face referire la numele său este aceea că substantivul propriu "Dragobete" provine din cuvintele dacice "trago", care se traduce prin "țap" și "bete", care înseamnă picioare (pedes în latină). Pierzându-se limba dacă, trago a devenit drago, iar pede - bete, după cum se numesc cingătorile înguste, fâșiile înguste. Țapul simbolizează puterea de procreare, forța vitală, fecunditatea.

La sfârșitul secolului al XIX-lea și în prima parte a secolului al XX-lea, culegătorii de folclor au înregistrat și alte denumiri pentru această sărbătoare, cum ar fi "Ioan Dragobete", "Drăgostitele", "Sântion de primăvară", "Cap de primăvară", "Cap de vară întâi", dar și "Granguru" sau "Dragomiru-Florea". În unele tradiții, este numit și fiu al Babei Dochia dar și cumnat cu eroul vegetațional Lăzărnică.

Se zice că mama sa, Dochia, era o preafrumoasă femeie, despre care se crede că ar fi fost chiar fiica lui Decebal. Însuși Traian, împăratul romanilor ar fi vrut să îi fie consoartă, deoarece atunci când o vedea orice bărbat, rămânea înmărmurit de frumusețea sa. Avea părul bălai și lung, împletit în două cozi, care îi cădeau pe spate. Avea ochii precum seninul cerului, buzele roșii cu miresme de frăguțe și obrazul alb ca marmura.

Trăia într-o colibă la poalele muntelui și avea în grijă o turmă de mioare, pe care o ducea în fiecare zi la păscut. Într-una din zile, a rămas lângă malul de unde se adăpau mioarele sale și a adormit la mal, vrăjită de frumusețea florilor și miresmei lor. Pe la miezul nopții, când fata dormea dusă, un nor de ceață deasă a acoperit lumina lunii și a învăluit-o într-o tandră îmbrățișare. Fata dormea dusă și s-a trezit abia la amiază, simțindu-se de parcă ar fi avut un somn lung. Simțea că totul era schimbat cu ea și pe buze încă simțea adierea unui sărut. Viața și-a continuat cursul normal, însă trupul său se schimba din zi în zi. La 9 luni de la întâmplarea cu ceața, a venit pe lume Dragobete, pe 24 februarie.

Dragobete sucea mințile fetelor pentru că era chipeș, drăgăstos, înveselea oamenii și se îmbrăca imaculat

La naștere, fiul babei Dochia a avut norocul să aibă ursitori de seamă, care i-au oferit unele dintre cele mai importante daruri pe care le poate dobândi un om: Cea dintâi ursitoare, Primăvara, i-a oferit iubirea. Căldura dragostei precum și dulceața fructelor i-au fost dăruite de Vară, cea de-a doua ursitoare. Se știe despre Dragobete că avea talentul de a înveseli oamenii cu ale sale cântece. Este un talent care i-a fost dăruit de a treia

Se zice că, la vârsta de 19 ani, Dragobete avea vorba dulce ca mierea, ochii verzi ca iarba proaspătă de munte și părul negru ca noaptea. Astfel, chiar și fecioarele se jurau că vine de pe alte țărâmur, deoarece sărutul său le frigea ca jarul.

Sucea mințile fetelor și femeilor tinere fără să-i pese de consecințe. Se zice că ar fi încercat să-i incurce cărările chiar și Fecioarei Maria, dar aceasta l-a transformat pe loc în planta numită navalnic - o ferigă, plantă de dragoste - pentru a-l învăța să-și vadă de lungul nasului.

În ziua de Dragobete, fetele și feciorii se îmbrăcau în haine de sărbătoare și mergeau la plimbare prin păduri și lunci

ursitoare, iar cea de-a doua, Iarna, a avut grijă să îi ofere cea mai albă îmbrăcămintă, imaculată, cu sclipiri de diamante. Avea ca cingătoare și un brâu roșu, cusut cu perle.

Astfel, el reușea să seducă fiecare tânără pe care o întâlnea, din acest motiv a și devenit un simbol al dragostei și al iubirii. Fetele îl priveau ca pe un zeu, pentru că le fermeca numai dacă acesta le apărea în cale. Oricât încercau fetele să evite a se îndrăgosi de el, până la urmă tot sfârșeau prin a-și da inima flăcăului.

Se zice că, la vârsta de 19 ani, Dragobete avea vorba dulce ca mierea, ochii verzi ca iarba proaspătă de munte și părul negru ca noaptea. Astfel, chiar și fecioarele se jurau că vine de pe alte țărâmur, deoarece sărutul său le frigea ca jarul.

Sucea mințile fetelor și femeilor tinere fără să-i pese de consecințe. Se zice că ar fi încercat să-i incurce cărările chiar și Fecioarei Maria, dar aceasta l-a transformat pe loc în planta numită navalnic - o ferigă, plantă de dragoste - pentru a-l învăța să-și vadă de lungul nasului.

Fetele și feciorii căutau primele flori de primăvară

În ziua de Dragobete, fetele și feciorii se îmbrăcau în haine de sărbătoare și mergeau la plimbare prin păduri și lunci, căutând primele flori de primăvară. Ghiocelii, viorelele și tătăioasele erau puse la icoane, după ce fetele le strângeau în timpul plimbării. După Sânziene, acestea le aruncau în apele curgătoare.

Fragii înfloriți, dacă reușesc tinerele fete să găsească în timpul plimbării, vor fi așezăți în buchete și puse în lăutoarea fetelor, în timp ce se rostesc următoarele: "Flori de fragă / Din luna lui Faur / La toată lumea să fii dragă / Urăciunile să le despărți".

La întoarcerea acasă, ori la locul de adunare al tinerilor, fetele trebuiau să fugă, iar feciorii care erau îndrăgostiți de ele, erau astfel nevoiți să le ajungă din urmă și să le fure o sărutare, în văzul tuturor. Aceasta simboliza legământul lor pe durata întregului an.

Credințe și obiceiuri de sărbătoarea dragostei

Se obișnuia ca, în dimineața de Dragobete, fetele și femeile tinere să strângă zăpadă în această zi și să se spele cu ea pe față și pe păr, pentru a fi frumoase pentru todeauna.

Mai exista obiceiul ca tinerii să se întâlnească în această zi, pentru a-și "face de Dragobete". Vroiau, în acest fel, să se asigure că vor fi îndrăgostiți tot anul, până în data de 24 februarie a anului următor. Întâlnirea tinerilor se transforma, de obicei, într-un mare ospăț, cu mâncare și băutură. De multe ori, băieții mergeau în satele vecine pentru a sărbători dragostea, chiuind și cântând peste dealuri.

Potrivit credințelor din popor, Dragobetele trebuie sărbătorit cu orice preț. În caz contrar, se credea că tinerii nu se vor îndrăgosti în anul care va urma. Trebuie menționat că era un semn rău dacă o fată sau un băiat nu întâlnea măcar un reprezentant al unui sexului opus, deoarece se credea că respectivii nu vor fi iubiți tot anul. De asemenea, dacă o fată și un băiat ies în această zi, și nu se sărută, se crede despre ei că nu se vor mai iubi în acel an.

Se mai consideră, în credințele poporului român, că 24 februarie este ziua împerecherii păsărilor. Acestea se strâng în stoluri și își construiesc cuiburile, în timp ce ciripește. Păsările rămase neîmperecheate în această zi rămăneau fără pui tot anul, până la Dragobete următor. Așa și fetele și feciorii. Trebuiau să îi afle Dragobete în compania celor de sex opus, pentru a fi îndrăgostiți tot anul. Când se întâlneau, își ziceau: "Dragobetele sărută fetele!" și se sărutau.

Se credea, în timpuri străvechi, faptul că fetele care ating un bărbat dintr-un sat vecin, vor fi drăgăstoase tot anul.

De Dragobete nu e voie ca cineva să plângă, deoarece se credea că așa va fi tot timpul anului. Se mai spune că lacrimile care curg în această zi sunt aducătoare de necazuri și supărări în lunile care vor urma.

Pe lângă interdicția de a plânge în această zi, mai sunt interzise lucrările câmpului, țesutul, cusutul, treburile grele ale gospodăriei. Cu toate acestea,

curățenia este permisă, deoarece este considerată aducătoare de noroc, spor și prosperitate.

În unele zone ale țării, simbolistica nopții de Bobotează este asemănătoare simbolisticii din noaptea de Dragobete. Fetele tinere, curioase să-și afle ursitul, își pun busuioc sub pernă, având încredere că Dragobetele le va ajuta să-și găsească iubirea adevărată.

Este absolut obligatoriu ca bărbaii să se afle în bună înțelegere cu toate femeile din viața lor. Nu au voie să le necăjească și nici să dea naștere unor gâlcevi, altfel vor avea o primăvară cu ghinion, iar anul nu le va fi deloc prielnic. Atât băieții cât și fetele au datoria de a se veseli în această zi, pentru a fi înconjurați de dragoste, pentru a o putea împărtași și a fi capabili să o primească.

Una dintre cele mai frumoase tradiții românești le amintește celor îndrăgostiți că trebuie să-și reafirme iubirea, prin schimburi de cadouri și de declarații de dragoste. Cei care nu au încă pereche, în această zi este imperios necesar să-și caute una.

Alte obiceiuri și supersitiții

Se spune că cine nu respectă sărbătoarea Dragobetei, i se vor strica ouăle sub cloști și nu vor scoate pui. Dacă în această zi se începe un lucru, va fi de bun augur și va merge totul cu spor. Se scutură, se așează și se deretică prin casă, pentru ca sporul și averea să vină înapoi la casă.

Din ziua de 24 februarie, se aprind prin casă rădăcini de iarbă mare, pe care o vând țigăncile în șiruri și se ține până de Mucenici. Femeile de la sate mai obișnuiau să lege la gâtul copiilor un șnur roșu, pentru a nu-i prinde soarele. Se zice că cine aude pupăza de Dragobete, va fi harnic tot anul.

Este bine să avem parte de ploaie în ziua de 24 februarie, deoarece acest lucru înseamnă că primăvara va veni repede și va fi una cât se poate de frumoasă.

Potrivit credințelor populare, dacă bruma nu s-a așezat până în ziua de Dragobete, atunci nu se va așeza peste sat prea curând.

Pagină realizată de Mirela Filimon

Informația Zilei

ISSN 1222-4715

Director general - D. Păcuraru

Director editor: Ilie Sălceanu

Redactor șef
suplimente - Adriana Zaharia
(Informația Zilei de Duminică
și Sănătate și Frumusețe,
Informația TV)

Redacția Satu Mare:

str. Mircea cel Bătrân nr. 15
Satu Mare, cod 440012
Telefon: 0261-767300

e-mail: redactiasm@informatia-zilei.ro

www.informatia-zilei.ro

Arhitectul Nicolae Porumbescu, este deținătorul mai multor Premii ale Uniunii Arhitecților din România, fiind considerat unul dintre cei mai valoroși arhitecți contemporani ai acestei țări. El a fost apreciat și remarcat în mod public, încă din anii '60 ai secolului trecut, de însuși președintele Uniunii Internaționale a Arhitecților (UIA), Sir Robert Matthew, pentru Casa de Cultură din Suceava, datorită mijloacelor de expresie specifice și limbajului arhitectural al obiectivelor din Centrul Civic din Satu Mare.

ARHITECTURĂ

Centrul Nou Satu Mare: scurtă prezentare a importanței operei arhitectului Nicolae Porumbescu

Urmare din pagina 1

O parte importantă a membrilor Ordinului Arhitecților din România și a Uniunii Arhitecților din România au luat cunoștință, cu surprindere și vădită îngrijorare, de faptul că în Centrul Civic al Municipiului Satu Mare au fost demarate lucrări de "reabilitare" a platformei pietonale și a unor elemente de mobilier urban, fără consultarea mediului profesional și în totală contradicție cu concepția inițială.

Facem cunoscut reprezentanților administrației publice locale și opiniei publice faptul că Centrul Civic al Municipiului Satu Mare, lucrare proiectată în perioada 1975 - 1986 de cunoscutul arhitect Nicolae Porumbescu, constituie una dintre cele mai valoroase amenajări urbanistice și lucrări de arhitectură realizate în anii 1980 din întregul areal al Europei de Est. Această investiție, gândită și executată cu un remarcabil profesionalism, marcând o concepție originală, folosind un limbaj arhitectural unitar și consecvent intențiilor realizatorilor, a fost apreciată în mod deosebit de mediul profesional din țară și străinătate. "Reabilitarea" platformei pietonale și a altor componente ale Centrului Civic folosind materiale inadecvate și rezolvări care intră în contradicție cu concepția și intențiile atent puse în operă de autorul și realizatorul ansamblului constituie o agresiune la adresa patrimoniului arhitectural și urbanistic național și un demers anticultural, neprofesionist și condamnat.

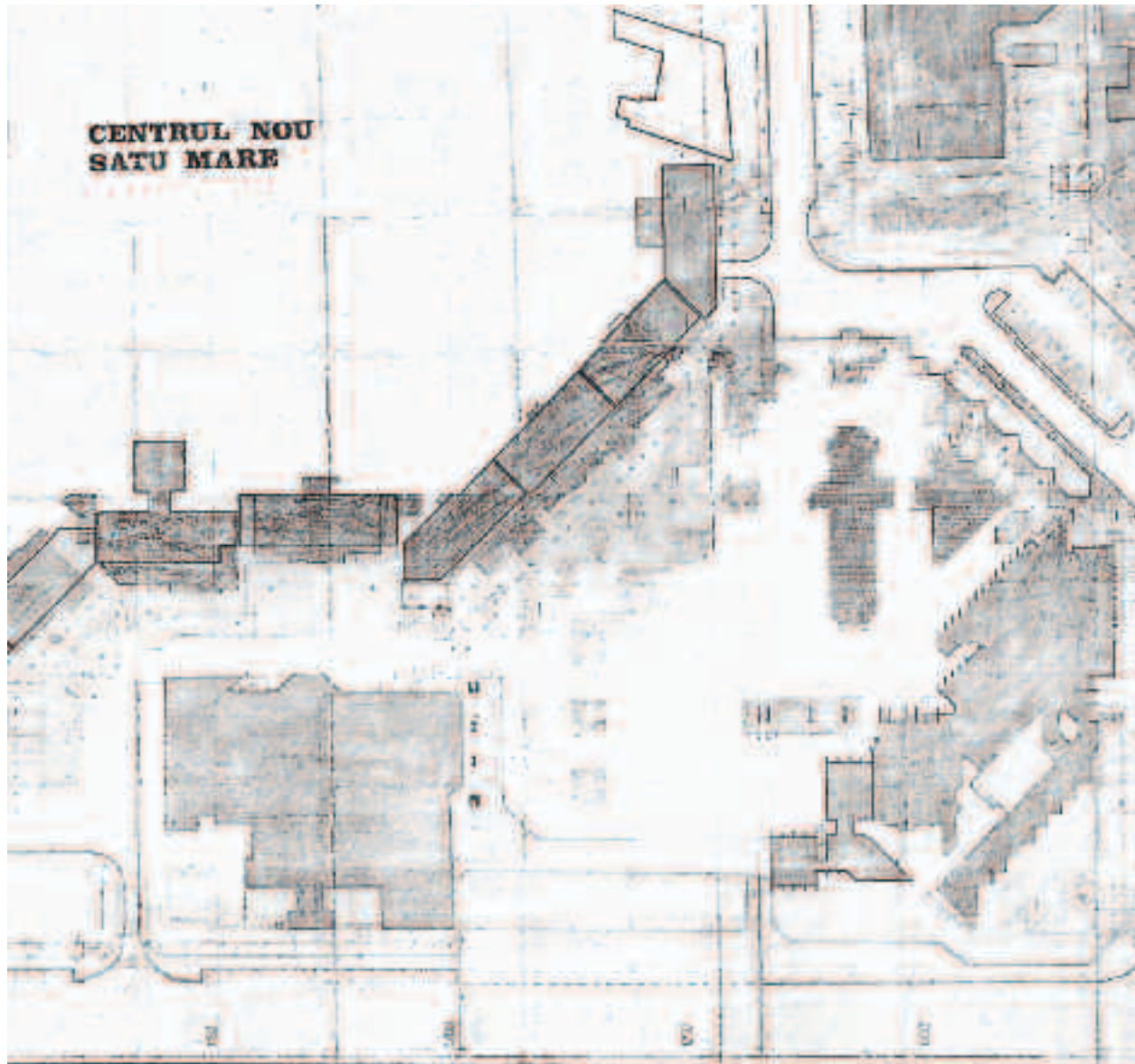
În mod evident, este o scăpare din punct de vedere al reglementărilor legislative faptul că sunt prea puțin sau deloc protejate de intervenții neavenite și mutilante o serie de lucrări de certă valoare realizate în perioada contemporană și care ar trebui clasate ca monumente de arhitectură.

OAR și UAR au solicitat începerea procedurii de clasare în Lista Națională a Monumentelor Istorice a ansamblului și a obiectivelor componente

Ordinul Arhitecților din România și Uniunea Arhitecților din România apreciază în mod deosebit fondul urbanistic al municipiului Satu Mare realizat în sec. XIX sau începutul sec. XX, cât și cele realizate în a doua jumătate a secolului XX.

În contextul în care OAR și UAR au solicitat începerea procedurii de clasare în Lista Națională a Monumentelor Istorice a ansamblului și a obiectivelor componente, facem un apel către autoritățile locale adresându-ne Consiliului Local al Municipiului Satu Mare și domnului Primar Kereskenyi Gabor, cu rugămintea să reanalizeze situația și să ia măsurile necesare pentru oprirea unor intervenții cu daune ireparabile, iar reabilitarea dorită să aibă un sens real și profesional corect.

Înțelegând oportunitatea atragerii fondurilor europene în vederea modernizării spațiului urban al „Centrului nou” și de extindere a traseelor pietonale, considerăm că valențele arhitecturale și urbanistice ale Ansamblului proiectat de Nicolae Porumbescu impun o abordare de tip reabilitare, cu păstrarea configurației volumetrice și planimetrice a conceptului, materialelor și detaliilor

Dar câte alte simboluri ascunse nu se regăsesc în opera lui Nicolae Porumbescu. Cifra șapte, romb, nodul, cele două axe care se intersectează în piață, forme geometrice stilizate, dar ușor congnoscibile, egale doar de un alt mare artist, Mihai Olos, care a reinterpretat arta populară românească ridicând-o la rangul de artă universală

originale, incluzând și elementele de mobilier urban, fără de care complexitatea, unicitatea și coerența creației de artă totală, ideală, de tip Gesamtkunstwerk a autorului își pierde definitiv acest caracter esențial.

Ca atare, propunem subordonarea și adaptarea „din mers” a soluțiilor tehnice și a materialelor utilizate conceptului inițial, fiind ferm convingși că printr-o restaurare de tip consensual, cu subordonarea necesară în raport cu valorile proiectului original, se pot împlini atât dezideratul primar al reabilitării și modernizării, fără periclitarea finanțării, cât și obiectivul păstrării autenticității acestei opere unice a arh. Porumbescu, insuficient protejate de lege și de reglementările urbanistice.

Arhitectul Nicolae Porumbescu, deținătorul mai multor Premii ale Uniunii Arhitecților din România

Motivăm demersul prin câteva repere care atestă valoarea arhitecturală deosebită a acestui ansamblu, urmând ca OAR și UAR să sprijine elaborarea documentației necesare pentru clasarea definitivă a ansamblului pe parcursul unui an, timp în care ansamblului și părților componente ar urma să i se confere statutul de monument istoric, conform procedurilor legale.

Autorul, arhitectul Nicolae Porumbescu, este deținătorul mai multor Premii ale Uniunii Arhitecților din România, fiind considerat unul

dintre cei mai valoroși arhitecți contemporani ai acestei țări. El a fost apreciat și remarcat în mod public, încă din anii '60 ai secolului trecut, de însuși președintele Uniunii Internaționale a Arhitecților (UIA), Sir Robert Matthew, pentru Casa de Cultură din Suceava, datorită mijloacelor de expresie specifice și limbajului arhitectural al obiectivelor din Centrul Civic din Satu Mare. Creator și profesor arhitect, existența lui Nicolae Porumbescu și-a găsit sensul deplin într-o profesie deopotrivă de bogată în frumusețe și dificultăți, o profesie care nu-i răsplătește decât pe cei ce o trăiesc cu vocație și cu intensitatea pasiunii.

Opera sa se individualizează prin originalitate, forță, unitate stilistică și coerență, ca expresie autentică a spiritualității românești, ca parte integrantă a celei universale. Aceste aspecte au fost în centrul preocupărilor sale de arhitect, după cum mărturisește într-un interviu: „Am lucrat pentru o arhitectură contemporană românească, m-am străduit să-mi fornez un mod de gândire, să asimilez sensibilitatea, trăirea lirică a poporului meu.” „a ne manifesta în cadrul umanității, cu ceea ce este cel mai profund adevăr al poporului nostru, este datoria, deci necesitatea luptei de a fi noi înșine, de a ne afirma personalitatea. În contextul vieții contemporane căreia îi aparținem, specificitatea nu este o problemă de conjunctură, ci o nevoie imperioasă de a nu intra într-o entropie generală spirituală (...). Bartok muzicianul vorbește de întoarceri la izvoare tocmai în sensul de a găsi filioanele comune ale

umanității. În arhitectura noastră populară sunt prezente aceste filoane, în plus încărcate cu poezie, cu lirism stăpânit, cald și învăluitor, care face comunicarea posibilă, dar posibilă și trăirea lirică cea mai intensă.” (Interviu: Nelu Ionescu - preluat din Ziarul Flacăra, preluat în revista „Repere” nr. 19 din 2014).

Activitatea arhitectului Porumbescu se întinde pe o perioadă de aproape cincizeci de ani, timp în care lumea a cunoscut frământări și convulsii, speranțe și decepții. A fost implicat în toate momentele importante pe care le-a cunoscut profesia de arhitect în a doua parte a secolului trecut în țara noastră.

Arhitect complet, a realizat proiecte de clădiri, studii și proiecte de urbanism și amenajări exterioare, proiecte de mobilier. A trecut prin episodul arhitecturii formaliste a anilor '50, după care a fost printre cei ce au contribuit la reintrarea arhitecturii românești în modernitate, a îmbogățit valorile acesteia cu cele mai semnificative opere ale interpretării tradiției, din anii '60 - '70, printre care se numără Casele de Cultură din Suceava și Baia Mare, clădirea filialei Academiei și corpurile de clădire ale Facultăților de Construcții și Arhitectură din Iași, și și-a încheiat cariera cu marile proiecte ale ansamblului de la Satu Mare și studiile pentru noul centru civic al capitalei.

Între aceste realizări se remarcă prin complexitate, amploare și forță, ansamblul Centrului Nou din Satu Mare, compus din următoarele obiective: Palatul Administrativ, Casa de Cultură, Magazinul Universal, Blocuri

locuințe, Amenajarea Pieței Publice.

Centrul Nou din Satu Mare este una dintre cele mai importante realizări de acest fel din România, care a fost încredințat unui singur autor de importanță și capacitatea profesională a arhitectului Nicolae Porumbescu. Ansamblul are calități indiscutabile: compoziție urbanistică de excepție, unitate stilistică. Obiectele de arhitectură se disting prin volumetria sculpturală a volumelor, prin subtilitatea realizării spațiilor interioare și prin măiestria dozării luminii, caracteristicile arhitecturii unice, originale ale lui Nicolae Porumbescu.

În cadrul compoziției, poziția centrală o ocupă Palatul Administrativ, cea mai înaltă construcție din România acelei perioade, unică și îndrăzneată realizare tehnică și structurală, al cărui corp e desenat, în spiritul înalțelor turle ale bisericilor maramureșene, constituie și astăzi un semnal urban de mare forță, un reper identitar autentic al orașului.

Valoarea arhitecturii lui Nicolae Porumbescu a fost recunoscută și consemnată în lucrări de specialitate

Ca la toate proiectele sale, arhitectul Nicolae Porumbescu s-a ocupat de detalierea tuturor componentelor ansamblului, fapt vizibil și în amenajarea pieței publice: pardoselile decorative, obiectele de mobilier urban, care sunt deopotrivă realizări remarcabile. Coerența și armonia detaliilor leagă prin limbajul formal distinctiv toate elementele compoziției, realizând o fluentă unitară între plastica spațiului interior, expresia fațadelor și amenajarea urbană care leagă corpurile ansamblului.

Valoarea arhitecturii lui Nicolae Porumbescu a fost recunoscută și consemnată în lucrări despre repere importante ale arhitecturii românești și mondiale:

- Vais, Dana, „SOS Brutalism: A Global Survey” - Catalog DAM + Wurstenrot Foudation, Zurich (Park Books) 2017;

- Lexicon ilustrat de Arhitectură modernă (traducere din limba germană din 1969), Editura tehnică, București;

- Melicson, Marcel, Arhitectura modernă. Oameni și idei, curente și tendințe, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975;

- Curinschi Vorona, Gheorghe, Istoria arhitecturii în România, Editura Tehnică, București, 1981.

În concluzie, realizările arhitectului Nicolae Porumbescu, apreciate pentru calitatea și unicitatea lor în România, pentru stilul în care transpore o autentică dragoste pentru cultura tradițională, o permanentă căutare a identității și esențelor, sunt deopotrivă reprezentative și semnificative pentru arhitectura modernă mondială.

Ordinul Arhitecților din România și Uniunea Arhitecților din România militează ca aceste lucrări să fie conservate, protejate de intervenții care distrug detalii, deturneză concepția spațială a clădirilor sau modifică volumetria și fațadele și consideră că se impune de urgență necesitatea clasării lor. Mulțumim pentru contribuția la redactarea acestui punct de vedere dr. arh. Cristina Andrei, arh. Ioan Andriu și dr. arh. Radu Andrei.

Eugen Vaida, Coordonator GdL Patrimoniul al OAR
Ileana Tureanu, președinte UAR
Alexandru Găvozdea, președinte OAR

REȚETE

Prepararea unui astfel de șampon-tratament este foarte simplă, sau de complexitate medie, în funcție de ce rețetă alegeți. Una din cele simple conține gălbenuș de ou și zeamă de portocală. Se prepară prin amestecarea celor două ingrediente: un gălbenuș și două linguri de zeamă de portocală. Dacă folosiți două gălbenușuri, atunci mai adăugați o lingură de zeamă de portocală. După ce ați amestecat ingredientele, treceți compoziția printr-o sită, pentru a rezulta un lichid potrivit pentru a fi aplicat pe păr. Rețineți că șampoanele naturale trebuie ușor masate în păr, astfel încât scalpul să absoarbă cât mai mult din substanțele sale nutritive și totodată, compoziția să absoarbă sebumul și murdăria.

Ciorbă de păstăi cu smântână și afumătură

Ingrediente:

500 g de fasole păstăi leuștean
1 ceapă mare mărar
1 morcov
oțet / borș
1 ardei gras
2-300 de g de smântână
2-300 de g de afumătură / kaiser

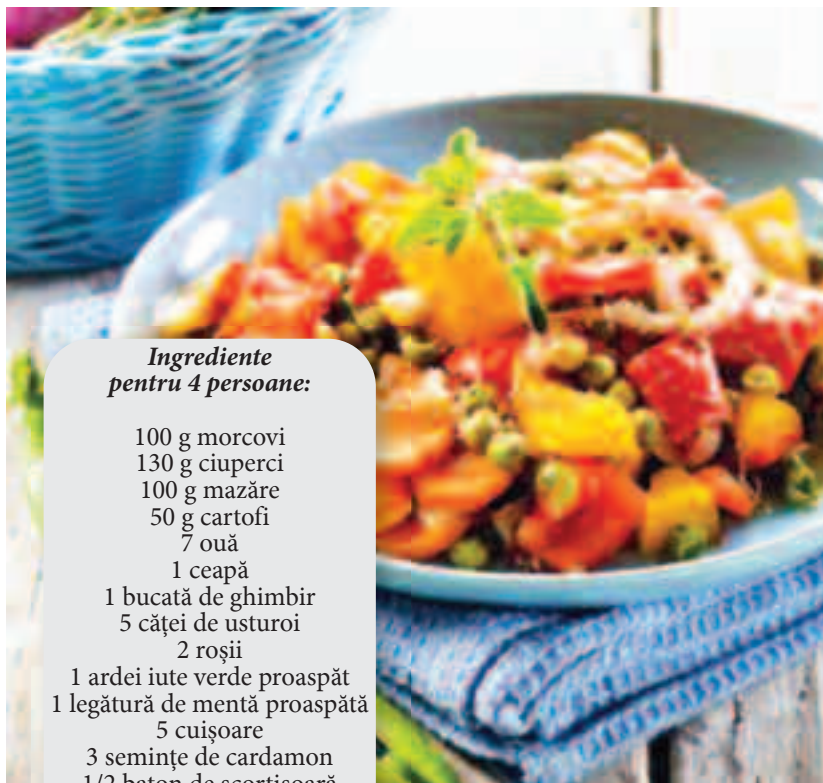
Mod de preparare:

Afumătura se taie felii subțiri, sau cubulețe, după preferințe. Se rumenesc puțin într-o tigaie, cu o lingură de ulei. Se adaugă morcovul tăiat cubulețe și se lasă cam trei minute, până când compoziția capătă o culoare galben-portocalie. Dacă se folosesc păstăi proaspete, se pun primele la fiert, împreună cu afumătura și morcovul călțite, în 3 litri de apă. După ce au trecut 10-15 minute, se pun și restul legumelor, ceapa

și ardeiul fiind tăiate cubulețe. Se mai lasă la fiert timp de 15-20 de minute, până când legumele se înmoaie. Se gustă o păstaie să se vadă dacă este fiartă. Se pune borșul sau oțetul și sarea, și se mai lasă 2-3 clocote. Când se drege ciorba, în smântână se pot adăuga 1-2 gălbenușuri. Din ciorba fierbinte se iau 2 polonice și se amestecă bine cu smântâna, apoi se toarnă peste ciorbă.

Se mai lasă să dea un clocot, și apoi se singe focul. Se taie verdețta și se ornează. Se poate servi cu ardei iute și pâine, sau mămăliguță, după preferințe.

Salată caldă

Ingrediente pentru 4 persoane:

100 g morcovi
130 g ciuperci
100 g mazăre
50 g cartofi
7 ouă
1 ceapă
1 bucată de ghimbir
5 căței de usturoi
2 roșii
1 ardei iute verde proaspăt
1 legătură de mentă proaspătă
5 cuișoare
3 semințe de cardamon
1/2 baton de scorțișoară
50 g caju
2 foi de dafin
25 g stafide
1 linguriță curcuma
4 linguri unt ghee sare

Mod de preparare:

Ardeiul iute, ceapa, usturoiul și ghimbirul se dau în blender, iar celelalte legume se taie bucăți mari. Toate ouăle se fierb după preferințe, iar apoi untul ghee se încălzește într-o cratiță în care se pun și nucile caju, cardamonul, stafidele, foile de dafin, cuișoarele și scorțișoara. Când nucile încep

să se rumenească, se ia cratița de pe foc și se scurge grăsimea într-o altă cratiță.

Pasta de condimente obținută din ceapă, ghimbir, ardei iute și usturoi se pune în cratița cu grăsimea scursă, la care se mai adaugă câteva linguri cu apă, curcuma și legumele, după care se amestecă bine. Se mai toarnă apă, se pune sare după gust și se lasă la fiert aproximativ 20 de minute. Se adaugă apoi ouăle curățate de coajă, tăiate jumătăți.

Se presară amestecul de nuci caju și stafide, precum și frunzele de mentă întregi. Se acoperă cratița cu un capac și se lasă să fiarbă încă 5 minute. Se servește preparatul fierbinte, decorat cu sferturi de ou.

Șampoanele preparate acasă accelerează regenerarea părului

Este foarte important ca părul să fie îngrijit corespunzător. La fel și scalpul, deoarece, din cauza mătretii, podoaba capilară poate avea un aspect neîngrijit. Remediile naturiste funcționează foarte bine dacă sunt aplicate cu regularitate și, nu doar că ajută la curățarea părului, ci și stimulează creșterea sa, lucru care este vital pentru orice reprezentantă a sexului frumos care ține la aspectul său.

Soluțiile și ingredientele sintetice din produsele actuale de îngrijire a scalpului precum și a podoabei capilare pot cauza diferite afecțiuni grave, mătreața fiind dintre cele mai inofensive. Sunt pe piață șampoane și balsamuri care efectiv provoacă apariția coșurilor, conținând substanțe comedoanose, astfel că pielea de pe frunte și de peste tot pe unde ajunge spuma de la ele devine inestetică, datorită coșurilor, sau chiar a dermatitelor. Din păcate, aceasta nu este singura "surpriză" din flacoanele care ne promit marea cu sarea în ce privește podoaba capilară: șampoanele și balsamurile cu sulfați și alcoolii usucă foarte mult părul. Tratat astfel, în ani de zile, acesta devine fragil și casant și singura opțiune pentru "salvarea" sa este foarfeca. Ba mai mult, când îl acoperim cu siliconi și uleiuri artificiale, împiedicăm orice produs de hidratare să pătrundă în structura firului de păr, astfel încât acesta ajunge să fie foarte degradat, chiar dacă produsele pe care le folosim în rutina de îngrijire ne lasă o altă impresie.

Din păcate, majoritatea produselor din comerț funcționează pe următorul principiu: sulfații și alcoolii usucă foarte tare părul, apoi siliconii și uleiurile artificiale vin și îl acoperă, creând impresia unui păr de revistă. Indiferent cât este de scump un produs dedicat podoabei capilare, dacă acesta conține ingredientele menționate mai sus, atunci nu merită achiziționat.

Ce este de făcut? O bună variantă este aceea a preparării unui șampon acasă. Chiar dacă acest lucru vă vine mai puțin comod, rezultatele finale arată că orice efort merită.

Prepararea unui astfel de șampon-tratament este foarte simplă, sau de complexitate medie, în funcție de ce rețetă alegeți. Una din cele simple conține gălbenuș de ou și zeamă de portocală. Se prepară prin amestecarea celor două ingrediente: un gălbenuș și două linguri de zeamă de portocală. Dacă folosiți două gălbenușuri, atunci mai adăugați o lingură de suc de portocale. După ce ați amestecat ingredientele, treceți compoziția printr-o sită, pentru a rezulta un lichid potrivit pentru a fi aplicat pe păr.

Rețineți că șampoanele naturale trebuie ușor masate în păr, astfel încât scalpul să absoarbă cât mai mult din substanțele sale nutritive și, totodată, compoziția să absoarbă murdăria de pe cap. Practic, așa se îndepărtează sebumul în exces și, în același timp, scalpul va fi răsfățat, iar rădăcinile vor fi fortificate. În timpul masării, care trebuie să fie de cel puțin 5 minute, sebumul este luat de pe rădăcini și se amestecă împreună cu gălbenușul și zeama de lămâie. Acesta este și procedeu prin care funcționează șampoanele din comerț, doar că grăsimea de pe scalp se amestecă împreună cu spuma. Mare atenție la cantitatea de proteină aflată în gălbenușul de ou. Sunt tipuri de păr care iubesc proteina, dar sunt și care fac saturație de acest tip de nutrient. De aceea, dacă vedeți că părul nu reacționează bine la acest șampon, după câteva utilizări (de obicei este nevoie cam de 2 luni pentru ca scalpul să reacționeze bine la șampoanele / balsamurile naturale), atunci îl puteți înlocui cu altul cu ingrediente naturale. Efectele se vor vedea chiar de la primele utilizări, însă trebuie consecvență. Pentru ca metoda să fie eficientă, este recomandat ca, anterior spălării cu șamponul natural, părul să fie curățat, de două ori cel puțin la aceeași spălare, cu un șampon cu sulfați, pentru ca toți siliconii depuși pe firul de păr să fie complet îndepărtați.

Pagină realizată de Mirela Filimon

Ciolan dulce-acrișor

Ingrediente:

1 ciolan crud și afumat de 1 kg, cu tot cu os
1 linguriță boia de ardei
2 linguri sos de soia
2 linguri de miere
foi de dafin
1 lingură ienibahar
2 linguri sos teriyaki

Mod de preparare:

Ciolanul se pune într-un vas cu apă, în care se adaugă foi de dafin și ienibahar,

apoi se fierbe timp de 45 de minute. Se verifică dacă este bine fiert, prin înțeparea cu o furculiță, care trebuie să pătrundă ușor în șorici.

Se scoate și se așează pe o tavă tapetată cu hârtie de copt.

Sosul de soia, mierea, boiaua de ardei și sosul teriyaki se amestecă și se obține o marinată, după care se dă la cuptor aproximativ 30-40 de minute.

Se mai unge din când în când cu marinata rămasă. Va rezulta un ciolan suculent și moale la interior. Va avea gust dulce-acrișor și ușor crocant la exterior.

Biscuiți cu ovăz și stafide

Ingrediente:

200 grame de ovăz
2 banane / 1 iaurt
50-100 grame de stafide
fructe de pădure, după gust
o lingură de scorțișoară

Mod de preparare:

Jumătate din cantitatea de ovăz se macină, pentru a se transforma în făină. În cazul în care consumați iaurt, o banană poate fi înlocuită cu acesta, punându-se cantități egale din ambele ingrediente. Se amestecă și se pisează banana foarte bine, împreună cu iaurtul, până când se obține o pastă fină. Se adaugă scorțișoara, iar apoi acest mix se amestecă împreună cu ovăzul, atât cu cel măcinat, cât și cu cel nemăcinat. Va rezulta o compoziție destul de consistentă, la care se mai adaugă fructe de pădure, pentru un gust ușor acrișor, dacă vă

place așa.

Biscuiții se vor forma astfel încât să aibă cel mult 10 centimetri diametru și o înălțime de 1 - 1,5 centimetri. Se vor forma cu ajutorul unui bol care să aibă aceste dimensiuni, sau cu o formă pentru briose din metal. Se pun la cuptor pe o foaie de copt, pentru 15-20 de minute. Se verifică din când în când pentru a putea fi întorși pe cealaltă parte, astfel încât să formeze crustă și sus și jos. La mijloc trebuie să fie moi, iar la exterior să aibă aspectul biscuiților din cereale, deci să fie tari. Dacă este necesar, lăsați la cuptor mai mult timp, pentru a se forma crusta la exterior. Sunt foarte sățioși, ușor de preparat și sunt potriviți și pentru cei care nu consumă zahăr.

Poftă bună!

Despre Muntele Athos, Munte Sfânt învăluit în taina religiei și a legendei, s-a scris enorm de mult. S-a dus vestea acestui loc că fiind unul dintre cele mai frumoase locuri de pe pământ. În tradiție se spune că, înainte de Hristos, existau în jurul vârfului Athos cinci cetăți antice grecești, ale căror ruine încă se mai văd. Iar pe vârful cel mai înalt al muntelui se află statuia zeului Apolon - zeul soarelui. Sfântul Munte al Athosului, care mai este numit pe buna dreptate Grădina Maicii Domnului, este o peninsulă legată de pământul Greciei în partea dinspre miază-zi, având celelalte trei părți scăldate de Marea Egee.

RELIGIE

Un munte de credință, încercat de-a lungul veacurilor

O fâșie lungă de pământ de aproximativ 60 de kilometri se află pe teritoriul Greciei, pe unul dintre cele trei brațe ale peninsulei Halkidiki. Este o zonă autonomă, administrată de către reprezentanții mănăstirilor care se întrunesc în Sfânta Chinotită, un fel de guvern local. Iar în antichitate acest tărâm era considerat cel mai înalt munte de pe Pământ, așezat deasupra locurilor. Acest munte poartă numele de Athos.

În creștinism, Muntele Athos a devenit grădina Maicii Domnului, o adevărată enclavă monastică. La momentul acesta, în Athos trăiesc aproape două mii de călugări veniți din toate colțurile lumii. Acești călugări se roagă neîncetat, stau departe de tot ceea ce înseamnă murmurul lumii, sunt separați de ape, se caută pe ei, îl caută pe Dumnezeu. Acesta este povestea Sfântului Munte, capitala spirituală a lumii creștin-ortodoxe.

Localizarea Muntelui Athos

Muntele Athos este situat pe cel mai estic promontoriu (numit "Akti" în greacă, sau "Actium" în latină) al peninsulei Chalcidice din nord-estul macedonean al Greciei. Șirul muntos central definește relieful promontoriului și este orientat pe lungimea acestuia, fiind bine împădurit la nord (baza promontoriului, mai puțin înaltă) și culminând (2033 m) cu masivul de marmură la extremitatea lui sudică, scăldată de apele Mării Egee.

Relieful colinar al promontoriului Actium favorizează viticultura, ocupație îmbrățișată din cele mai vechi timpuri de către călugării atoniți (în 1916, numai la mănăstirea Vatopedu erau transformați în vin mai mult de 250 de tone de struguri).

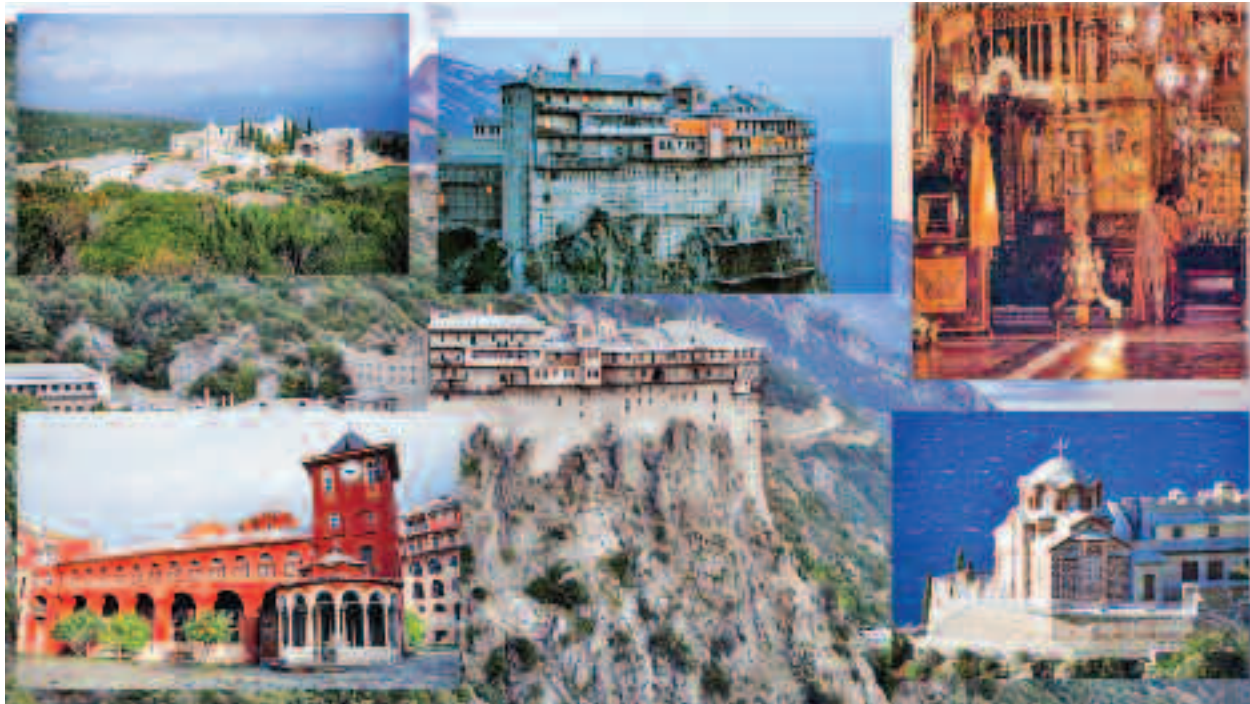
Mările înconjurătoare, mai ales la capătul peninsulei, pot fi periculoase. În istoria antică a Greciei au fost înregistrate două dezastre în regiune: în anul 492 î.Hr., Darius, regele Persiei, a pierdut 300 de nave în subordinea generalului Mardonius (cartea Herodotus "Histories" VI (Erato), Aeschylus "Persii"). În 411 î.Hr., spartanii au pierdut o flotă de 50 de nave aflate sub amiralul Epicteas. (Diodorus Siculus, "Bibliotheca historica" XIII 41, 1-3).

Deși legat de pământ, Muntele Athos este practic accesibil numai cu feribotul. De asemenea, se poate călători cu feribotul spre și de la Ierissos pentru acces direct la mănăstiri de-a lungul coastei estice.

Scurtă istorie a locului

Numele muntelui Athos provine de la un personaj al mitologiei Greciei Antice, anume un gigant trac care în confruntarea lui cu zeul grec Poseidon va fi zvârlit un bolovan imens înspre acesta, formând blocul abrupt ieșit din mare care azi îi poartă numele.

Vitruviu (sec. I î.e.n.) relatează că Dinocrate, arhitectul lui Alexandru cel Mare, i-a propus acestuia din urmă să sculpteze muntele Athos pentru a-i da forma patronului său, însă celebrul

Muntele Athos a fost declarat loc sfânt al călugărilor în urma decretului împăratului bizantin Vasile I Macedoneanul, emis în secolul al IX-lea

Cele 20 de mănăstiri care alcătuiesc Muntele Athos

rege macedonean a refuzat cu modestie, ilustrând o dată în plus idealul clasic al echilibrului, pentru care "mare" nu înseamnă întotdeauna și "potrivit".

Primele mențiuni ale muntelui Athos apar încă din Antichitatea cea mai timpurie a Greciei, Homer (sec. VIII-VII î.e.n.) amintind de el în Iliada. În secolul 492 î.e.n. perșii regelui Darius I pierd majoritatea flotei într-o furtună în Marea Egee. În campaniile militare persane ulterioare, succesorul lui Darius, regele Xerxes I, decide să taie în 480 î.e.n. un canal lung de aproape 2,5 km la baza promontoriului, pentru a evita astfel laborioasa lui circumnavigare. Urmele acestei remarcabile întreprinderi de inginerie militară marchează și azi istmul Actium. Fiind un loc retras, sălbatic și greu accesibil, călugării creștini încep să-și întemeieze reședințe modeste pe muntele Athos începând cu cea de-a doua jumătate a secolului al IX-lea e.n. În ultima jumătate a secolului al X-lea e.n., călugărul Atanasie din Trebizonda (cunoscut și sub numele de „Atanasie

Athonitul" sau „Sfântul Atanasie") întemeiază cu ajutorul patronului lui imperial Nicefor al II-lea Focas prima mănăstire, fapt la care primii călugări deja stabiliți se opun.

În secolele următoare, până în 1540, vor fi construite mai multe alte mănăstiri, prin 1400 numărul acestora atingând un maxim istoric de 40 (la apogeul gloriei sale, stătalitatea semiautonomă de la Muntele Athos era populată de 40.000 de călugări), după care sub loviturile repetate ale incendiilor sau atacurilor din exterior (în secolul al XIII-lea cruciații vor jefui așezarea, mai târziu în același secol împăratul bizantin (Mihai Paleologu) însuși aplicând o represiune brută contra călugărilor atoniți care se opuneau, ca toată tagma călugărească, reunificării bisericii creștine, ocupația musulmană (a turcilor otomani) care a început în regiune cu ocuparea Salonicului în 1430 o va sărăci, fapt care va conduce la liberalizarea regulamentului comunității, în timp ce atacurile turcești mai recente, din secolul al XIX-lea, în perioada războiului de

independență al Greciei, o vor afecta încă și mai serios, cu această ocazie având loc noi incendieri, în care bibliotecile au pierdut o bună parte din fondul de manuscrise și tipărituri), numărul lor se înjumătățește.

Influențele asupra muntelui Athos

Schitul românesc "Sfântul Ioan Botezătorul" (în grecește Prodromu) aparține Sfintei Mănăstiri a Marii Lavre. Este situat între Kavsoaklyvia și Marea Lavră, pe un deal stâncos, la mică altitudine. În 1857, a fost cumpărat de către 2 călugări români, cu numele monahal Nectarie și Nifon, după care a fost amenajat și recunoscut drept schit. Azi, este locuit de 25 de călugări de origine română și urmează principiul cenobitic al vieții monastice ortodoxe.

O altă așezare monastică românească este Schitul "Sfântul Dumitru Valahu" (zis și Schitul Lacu), situat la 3-4 ore distanță de mers pe jos de la Mănăstirea "Sfântul Pavel", de care aparține. Este construit la o altitudine de 280 m, între Marfonu și Antiathon. A fost fondat în secolul X de călugări din zona Țării Moldovei. Astăzi este format din 8 chilii și este locuit de 39 de călugări români.

În ordinea ierarhică a celor 20 de mănăstiri atonite, pe locul 9 se află mănăstirea Zografu, situată în partea de sud-vest a peninsulei. Toți locuitorii acestei mănăstiri sunt bulgari iar serviciul religios este efectuat în bulgară.

Mănăstirea rusă Sfântul Pantelimon a fost construită în actuala locație, în partea de sud-vest a peninsulei, în 1765 iar clădirea originală datează din secolul al XI-lea.

Centru spiritual pe Athos al sârbilor este Mănăstirea Hilandru. Mănăstirea a fost fondată la sfârșitul secolului al XII-lea de către conducătorul sârb Ștefan Nemanya I și fiul său Ratsko. În timpul secolului al XIV-lea, dezvoltarea mănăstirii a atins apogeul, acumulând bogății din donații voievodale și private.

Atacul asupra mucenicilor Mănăstirea Iviron

Călugării din Georgia au început să se stabilească în Muntele Athos în mijlocul veacului al X-lea, iar mănăstirea georgiană Iviron a fost întemeiată nu mult după aceea.

În acea vreme armate străine invadau Muntele Athos. În veacul al XIII-lea, cruciații romano-catolici făceau ravagii prin regiune, iar între 1259-1306 armata personală a papei a devastat Muntele Athos de multe ori. Călugării din mănăstirile Zografu, Vatopedi și Protaton au fost martirizați pentru credința ortodoxă, iar călugării din mănăstirea Iviron au avut aceeași soartă.

În această perioadă monahii georgieni și greci se nevoiau împreună în mănăstirea Iviron și numeroși monahi tineri ai noii generații începuseră să sosească din Georgia.

Cruciații au cerut ca monahii din Iviron să se convertească la catolicism și să accepte primatul papei de la Roma. Însă monahii au mustrat minciunile lor și au anatemitat doctrina papistașilor.

Potrivit "Patericului athonit", monahii din Iviron au fost dați afară cu forța din mănăstire. Aproape 200 de monahi bătrâni au fost înghesuiți ca niște animale într-o barcă, care a fost ulterior scufundată în adâncurile mării. Cei mai tineri, monahii în putere, au fost deportați în Italia și vânduți ca sclavi evreilor.

Unele surse spun că această tragedie a avut loc în 1259, în timp ce alții susțin că monahii georgieni din Sfântul Munte au fost supuși persecuțiilor catolice timp de patru ani, din 1276 până în 1280.

COVID-19 a ajuns și pe Muntele Athos

Anul 2020 a fost anul în care a fost declarată pandemia de coronavirus. O boală nemiloasă care a curmat numeroase vieți, la care doctorii încă încearcă să îi găsească un leac.

La începutul primăverii anului 2020 o veste tristă cutremură lumea creștină. Opt călugări au fost testați pozitiv pentru COVID-19.

Numărând circa 40 de călugări, mănăstirea Sfântul Pavel, unde trăiesc cei opt călugări infectați, a fost plasată în carantină în luna martie iar unul dintre călugări a fost spitalizat în stare gravă la Salonic.

Patru tineri călugări au fost infectați cu noul coronavirus în urma unei călătorii în Marea Britanie, dar s-au recuperat rapid.

Faptul că, pe Sfântul Munte au fost călugări depistați cu noul virus, a dus la oprirea serbării Paștelui în aprilie 2020. Sfânta Chinotită (parlamentul athonit) aprobă închiderea Muntelui pentru pelerini și asta pentru a împiedica răspândirea virusului.

Se poate spune, despre acest loc că a cunoscut atât vreme de nechez, cât și vreme de bucurie. A întâmpinat nechezuri de diferite forme, din antichitate până în prezent. Cu toate acestea, acest Munte se păstrează drept, mândru și imposibil de mișcat.

Parinții locului se roagă pentru binele și liniștea lor, a lumii dinafara muntelui, așteptând venirea pelerinilor.

Stalinismul văzut din interior

Despre viața și activitatea lui Stalin, au lăsat lucrări importante diferiți politicieni, istorici, biografi, mareșali și generali. Autorii prezentului studiu au ales câteva din ele scrise de Lenin, I. Deutscher, Jean Pierre, Hrușcirov, Roy Medvedev, Bulganin, Malenkov, Vorosilov, Troțki, Beria, Molotov și alții.

Dintr-o scrisoare a lui Beria scrisă în închisoarea unde era deținut și descoperită în original în arhiva personală a lui I.V. Stalin, autorii prezentului material au extras următoarele: (...) „Partidul și poporul sovietic știu care a fost adevărul? Ei cred că am fost atât de puternic, încât să judec și să lichidez fără procese zeci de mii de oameni? Eu nu am făcut altceva decât să execut și să pun în aplicare ordinele lui I.V. Stalin, ale Biroului Politic al Comitetului Central al P.C.U.S. (...) „La moartea lui Stalin, Viaceslav Mihailovici Molotov s-a proclamat unicul colaborator al Marelui Ilici Lenin încă în viață (...), cu toate că la timpul său, Lenin l-a îndepărtat pe Molotov din Comitetul Central în anul 1922 pe motivul că a fost un birocrat fără suflet, el nu știa să lucreze cu oamenii (...).”

Ejov Nikolai Ivanovici, șeful Comisariatului pentru Afaceri Interne N.K.V.D. (1936-1938), în timpul căruia a avut loc „Marea Epurare”, i-a propus lui Stalin să se aducă liste ale celor judecați. El a justificat acest lucru prin acțiuni eficiente pe sectoare. Stalin, Molotov și Kaganovici au studiat listele pentru a fi livrate la Tribunalul Militar, pe toți conducătorii militari, politici și de partid din Uniunea Sovietică. Alături de marea majoritate ei scriau „să fie judecați de tribunal, adică împușcați”.

Pe acele liste erau înscrise nume ale unor personalități intelectuale, miniștri, membri ai Comitetului Central al P.C.U.S., mareșali, generali, savanți celebri. Mareșalul Iakir s-a adresat lui Stalin cu o scrisoare, în care spunea că este nevinovat, pe care Stalin a scris: „Laș, ticălos bătrân”, iar Vorosilov a notat: „Aprecierile tovarășului Stalin este foarte justă”. Pe o altă scrisoare, a mareșalului Turacevski, Stalin a scris: „Trădător, vierme, codoș de bordel militar”. Familiile celor doi mareșali au fost arestate și executate fără nici o judecată.

N.A. Vaznesanski a scris o carte intitulată „Economia de război a U.R.S.S.-ului în timpul celui de-al Doilea Război Mondial”. Molotov i-a trimis lui Stalin un rezumat, în care a inventat calomniile grosolane, injurii, citate interpretate, concluzii eronate, pretinzând că „opozitia” folosește cartea împotriva lui Stalin. Autorul cărții a fost arestat și torturat. Molotov a asistat personal la ședințele de tortură și l-a bătut chiar el personal pe marele savant. Vaznesanski a fost ucis din ordinul lui Stalin.

Molotov, în calitatea lui de „teoretician al partidului” l-a demascat pe celebrul istoric și președinte al Academiei de Științe N.N. Pakrovski, a asistat la interogatori și la ședințele de tortură. A fost împușcat la ordinul lui Molotov.

În anul 1937, celebrul profesor universitar Petrov i-a scris o scrisoare lui Molotov, prin care cerea ajutorul acestuia (atunci era șef al Guvernului) pentru tatăl său arestat pe nedrept. Molotov s-a adresat lui Ejov: „Acest

Petrov mai este încă la Universitate?”

La ședința Biroului Politic, Kalinin i-a raportat lui Stalin despre protestele organizate în Anglia și Franța față de pedepsirea unor mari personalități culturale din U.R.S.S.. Stalin a fost foarte iritat. Pur și simplu a urlat: „Mihail Ivanovici, comentați hotărârile Biroului Politic? Problema areșterilor, procesele și eliberarea lor nu e de resortul dumneavoastră. Se știe foarte bine cine se ocupă de acest lucru”. Kalinin a fost cel mai vechi colaborator al lui Lenin, care l-a recomandat în anul 1919 ca Președinte al Prezidiului Sovietului Suprem, funcție pe care a îndeplinit-o timp de 27 de ani, până în anul 1946, când a decedat. El din postura funcției avea dreptul de a da amnistii, dar nu s-a folosit de acest drept niciodată.

Malenkov are pe conștiință lichidarea și dispariția fără urme a numeroase cadre, cât și a nenumărate represalii în masă. El nu s-a mulțumit să participe la crimele lui Stalin, dar a fost și unul din organizatori în Belarus, Armenia și Ucraina.

Din documentele studiate am reținut că în epurările din Armata Roșie, conduse de Vorosilov și Serov în perioada 1936-1938, au fost lichidați 6 mareșali, 16 generali și 199 de comandanți de divizii. De asemenea, au fost „măturați” mai mult de 20000 de comisari politici, precum și toți ofițerii participanți la războiul din Spania.

Stalin nu a ținut cont de „Testamentul lui Lenin”

Dosarele constituite cu privire la „elementele dubioase” priveau mai mult de jumătate din populația de la orașe și aproape toți intelectualii. Mai mult de 5 % din totalul populației a fost arestată în timpul epurărilor. În medie la două familii, unul dintre membri a fost curățat. În anul 1938, peste 7 milioane de persoane erau în închisori și în tabere de muncă forțată (gulaguri).

Stalin nu a ținut cont de „Testamentul lui Lenin”. Mulți oameni politici și istorici consideră această lipsă de respect față de Lenin ca un element decisiv în întărirea dictaturii staliniste și care a marcat începutul cultului personalității lui Stalin.

Starea sănătății lui Lenin s-a agravat mult în decembrie 1922, mai bine zis după glonțul primit de la Dora Kaplan. De la sfârșitul anului 1921, ca urmare a hemoragiei cerebrale nu-și putea duce la îndeplinire sarcinile în calitate de șef incontestabil al Marii Revoluții din Octombrie.

Stalin, în calitatea sa de responsabil cu organizarea Comitetului Central, cunoștea foarte bine starea sănătății lui Lenin. La 23 decembrie 1922, Lenin a trimis o scrisoare adresată Congresului al XI-lea, în care arăta că Stalin a trecut peste Comitetul Central.

Stalin a primit scrisoarea, dar nu a vorbit despre ea Secretariatului format din Kamenev și Zinoviev. A scris pe ea: (...) „Să se ia măsurile necesare pentru ca ideile lui Lenin să fie puse în aplicare”. Lenin insistă pentru creșterea numărului de membri ai Comitetului Central. Stalin a racolat și a propus ca noi membri oamenii care îl susțineau.

La 25 decembrie 1922, Lenin scrie o nouă scrisoare, prin care se cere reformarea Comitetului Central, pentru a nu fi sciziuni în partid. În scrisoare arată că (...) Stalin e o persoană brutală și acest defect este intolerabil și de aceea, ar trebui aleasă o altă persoană în funcția supremă, un om mai tolerabil.

Stalin nu știa că Lenin primea foarte multe scrisori, prin care Stalin nu era preferat. Cu toată opoziția lui Lenin, Stalin prin mașinațiuni dirijate, a introdus în Comitetul Central, oameni obediți, care au dus la alegerea sa ca Secretar General al Partidului.

În 5 martie 1923, Lenin scrie o nouă scrisoare lui Stalin, în care cere explicații asupra tratamentului nepermis față de Nadejda Krupskaja, soția lui Lenin, făcând-o nesimțită și mai ales a și înjurat-o: „Ați avut grosolănia de a o chema pe soția mea prin telefon și i-ați adus injurii. Ea a adus la cunoștință acel incident și lui Zinoviev, și lui Kamenev. N-am intenția de a uita atât de ușor acest afront personal. E firesc ca tot ce se face împotriva soției mele, să consider ca fiind îndreptat împotriva mea. Iată de ce vă întreb dacă aveți de gând să retractați cele spuse și să-i cereți scuze sau preferați să întrerupem orice fel de relație”.

E fapt istoric, din acea zi Lenin a avut parte de noi atacuri. Lenin nu l-a mai primit niciodată pe Stalin. Lenin a murit la 21 ianuarie 1924, iar Plenara Comitetului Central a hotărât ca cel deal XIV-lea Congres să aibă loc în luna mai. Stalin a fost vedeta plenarei. În 7 mai 1924, Nadejda Krupskaja a înmănat lui Kamenev „Testamentul lui Lenin”, cerând textual ca scrisoarea să fie multiplicată și distribuită tuturor participanților.

O stângeneală penibilă i-a paralizat pe toți cei ce erau prezenți. Stalin, așezat în tribună părea mic și nenorocit. Biograful lui Stalin, Deutscher, prezintă poziția lui (...) „il studiam foarte bine, în ciuda sângelui rece și a calmului pe care-l manifesta, se vedea clar că destinul lui era în joc”.

În plină atmosferă dominată de cultul leninist, să nu îți cont de „Testamentul lui Lenin” ar fi fost un adevărat sacrilegiu. Cine l-a salvat pe Stalin? Nimeni altul decât Zinoviev! A urmat apoi Kamenev, care a cerut Comitetului Central să-l mențină pe Stalin în funcție. Au votat 40 pentru și 10 împotriva. Stalin putea respira în voie. Era din nou în șa, de data aceasta bine așezat.

La noua Constituție a U.R.S.S., concepută de Stalin au mai lucrat Kamenev, Zinoviev, Buharin și Radek

Totuși trebuie remarcat faptul că în ce privește numărarea voturilor, aceasta a suferit un viciu grav. Adică e vorba de comisia de numărare a voturilor, care a inversat voturile împotriva lui Stalin trecând cele obținute de Kirov, iar cele obținute împotriva au fost trecute la Stalin. De atunci a rămas o relatare a lui Stalin: „Nu contează cine votează, important e cine numără voturile”. Cum se furau voturile? Fiecare buletin era perforat într-un mod specific, după un cod foarte sigur aproape invizibil, iar comisia de numărare știa precis cine a votat pentru și cine a votat împotriva. Această muncă era condusă de A.N. Postkrebicev la ordinul lui Stalin.

Mai târziu, la Congresul al XX-lea al P.C.U.S., au ieșit la iveală faptele reale cu privire la Congresul al XII-lea, pe care l-a numit „Congresul Victoriei”, adică al lichidării tuturor fracțiunilor din interiorul partidului. Din cei 139 de membri supleanți aleși în Comitetul Central, au fost acuzați în perioada 1936-1938 de spionaj și activități dușmănoase. La ordinul lui Stalin au fost împușcați.

În Biroul Politic, Stalin avea majoritatea. Cei mai fideli complici ai lui Stalin au fost Molotov, Vorosilov, Kaganovici și Kalinin. Ei știau cum trebuie să se ferească de Kirov și de Rudzutak. Kirov conducea cea mai puternică organizație din Leningrad, unde era foarte apreciat, iar Rudzutak era șeful sindicatului, el cerând întotdeauna drepturi sociale și libertatea criticii. Cu privire la noua Constituție a U.R.S.S., concepută de Stalin la care au mai lucrat Kamenev, Zinoviev, Buharin și Radek, ea va deveni celebră sub numele de „Constituția stalinistă”.

La 1 decembrie 1934, la Leningrad a fost asasinat Kirov (fost Serghei Mironovici Kostrinkov). De remarcat că Kirov era preferatul partidului și speranța poporului. Vestea acelei ucideri a creat o consternare generală. Comitetele din uzine, șovhozuri, colhozuri, organizațiile de partid au cerut energic găsirea asasinului și pedepsirea exemplară. Este important documentul Congresului al XXII-lea al P.C.U.S., în care se spunea: (...) „Începutul represiunilor în masă este legat de asasinarea lui Kirov” (...) Se știe cu certitudine că asasinul lui Kirov a fost chemat de Stalin, dar pe timpul deplasării a fost ucis de cei care îl conduceau. Toți cei din gardă au fost uciși.

În publicația Pravda a apărut un Comunicat în care prezintă sumaruciderea lui Kirov: (...) a fost ucis de un glonț tras de Leonid Nicolaev, care a fost arestat când a încercat să fugă. (Stalinismul, Roy Medvedev, Paris, Sevil 1972, Ed. Sevil, p. 206 – 207).

Autorul atentatului a fost dus la centrala N.K.V.D.. A fost anchetat de directorul adjunct al sectorului Zaporojeț. Despre arestare a fost anunțat imediat Iagoda. Tânărul atentator a fost încadrat în „Blocul Antisovietic de reacționari și troțkiști”.

Nikolaev l-a ucis pe Kirov la Smonai, la 1 decembrie. În aceeași zi, au sosit la Leningrad: Stalin, Molotov, Vorosilov, Ejov, Iagoda, A. Koserev, I.A. Agranov și Stakovski. La coborârea din tren, în fața tuturor celor prezenți, Stalin l-a palmuit pe Nedevaev, directorul N.K.V.D.-ului din Leningrad. Secretarul lui Jdanov, Kulaghin a descris cum s-a desfășurat ancheta (...) „La o masă lungă erau așezați: Stalin, Vorosilov și Jdanov. Tânărul atentator a fost adus susținut de ambele părți. A căzut în genunchi și a spus arătând cu mâna grupul de troțkiști spunând: ei m-au forțat”.

Grupul de troțkiști prezenți în sală, s-a năpustit asupra lui Nikolaev, lovindu-l din toate părțile. Alt martor a declarat că ucigașul a fost omorât la interogatoriu și că la proces a fost prezentă o dublură.

La propunerea lui Stalin, Biroul Politic a dat un Decret cu privire la

măsurile de excepție. El avea trei puncte:

- Se ordonă organelor de instrucție să micșoreze procesele celor care sunt acuzați de pregătirea sau executarea actelor teroriste.

- Se ordonă organelor juridice să nu suspende executarea sentinței la moarte.

3. Se ordonă Comisariatului de Interne să execute sentințele de condamnare la moarte împotriva criminalilor din categoria mai sus menționată. (...) Acuzatul nu putea să afle ce conține actul de acuzare decât la proces și nu avea dreptul de a-și lua un apărător! Sentința era valabilă imediat și executată. În Raportul la Congresul al XX-lea au fost scoase din evidență crimele săvârșite în perioada stalinismului. (...) (Amintiri, Nikita Hrușcirov, Paris, Lafont, 1971, Ed. Lafont, p. 537 – 538).

Participarea U.R.S.S. și a Germaniei la împărțirea Poloniei și predarea către Germania și U.R.S.S., a fost la Brest-Litovsk, cele două state au considerat că dușmanul este Marea Britanie. Armata Roșie și Armata germană au defilat împreună, în tribună s-au aflat comandanții ambelor armate, iar soldații și-au împărțit între ei suveniruri și țigări. (Stalin, I. Deutscher, Paris, Gallimard, 1973, Isac Deutscher, 1967, p. 384). Stalin a considerat că „epurărilor” nu vizau doar pe cei din opoziție. El i-a distrus pe toți oamenii care ar fi putut forma un nou guvern. În prima fază a fost distrusă echipa de conducători capabili, apoi a doua, a treia, a patra și a cincea. (Ibidem).

În acea perioadă datorită „epurărilor sângeroase”, fără motiv real, zeci de mii de nevinovați au fost arestați și uciși.

Zeci de articole și broșuri au sărbătorit „Constituția Stalinistă”. (...) Așa cum spunea Stalin că U.R.S.S. era cea mai democratică țară din lume, ea a marcat o nouă etapă în calea gloriosului drum al socialismului. (...)

În ianuarie 1949 s-a descoperit la Universitatea Lomonosov un grup important de „complotiști”. Pentru că unii studenți au întrebat „de ce în ultimii 15 ani nu s-a ținut nici un Congres?”, toți au fost arestați și trimiși în lagăre de muncă forțată.

Biograful lui Stalin, Isac Deutscher, a scris că: (...) „izolarea Rusiei de restul lumii a devenit atât de ermetică, ea s-a transformat într-o adevărată psihoză în timpul marilor epurări. Orice contact, chiar întâmplător, cu străinii sau cu lucrurile străine era condamnat ca o contaminare”. (Ibidem). Stalin știa să-și atingă țelurile printr-o cruntă teroare. El era o persoană grosolană și virulentă, dar a posedat și o mare putere de adaptare.

Prof. dr. Ioan Corneanu, Ing. Mircea Pîrlea, Av. Nicolae Decseia

Opera lui Brâncuși se înscrie ca o pagină în istoria culturii, ocupând, incontestabil, centrul artei contemporane mondiale. În decursul anilor, opera sa a fost amplu comentată și interpretată și, în final, recunoașterea ei a devenit plenară concretizată și în reconstruirea atelierului său, la Centrul Pompidou, din Paris, ca un simbol al artei moderne a secolului XX.

PERSONALITĂȚI

145 de ani de la nașterea marelui sculptor Constantin Brâncuși

Constantin Brâncuși în atelierul său din Paris

Constantin Brâncuși s-a născut la 21 februarie 1876, în comuna Peștișani (județul Gorj) și a decedat la 16 martie 1957, la Paris. Între anii 1885 și 1895 când se înscrie la Școala de arte și meserii din Craiova, Constantin Brâncuși a lucrat ca băiat de prăvălie la Târgu Jiu, Slatina și la bodega lui Ion Zamfirescu, din Craiova. În anul 1897 este trimis la Viena pentru lucrări decorative în lemn comandate pentru Castelul Peleş.

În anul 1898 se înscrie la Școala de Belle Arte din București, pe care o absolvă în anul 1902. Brâncuși pleacă din București prin Viena, München și Elveția la Paris, în anul 1904. Brâncuși își începe activitatea artistică cu ceea ce învățase de la profesorii săi, sculptorii Vl. Heghel și I. Georgescu, sfătuit apoi să continue cu Rodin și A. Mercie, adică o sculptură figurativă, realistă și de o rară execuție tehnică sculpturală, demonstrând un talent precoce (Cap de copil, Pictorul Dărăscu, Orgoliul, Semnul).

Contactul cu Parisul, cu noile tendințe opuse celor din secolul trecut, curentele, în plină ascensiune, ca impresionismul, expresionismul, arta neagră, fovismul, cubismul, care în prima decadă a secolului XX legerau libertatea de creație, au avut un impact puternic în creația lui Brâncuși. În anul 1904, când Brâncuși a sosit la Paris, la vârsta de 28 de ani, gloriile noi ale Parisului însemnau Matisse, Picasso, Legér, Kadinski, Chagall, Max Ernst.

Brâncuși refuză să lucreze în atelierul lui Rodin la Paris

La Paris expune, prima dată în anul 1906 și este semnificativ că Brâncuși refuză să lucreze în atelierul lui Rodin. El se va alătura inițial, devenind prieten, lui Modigliani, Henri Rousseau, Apollinaire, Max Jacob, Walter Pach și Marcel Duchamp. Este momentul în care Brâncuși refuză dominația modelului și a modelajului realist după natură. Schimbarea concepției sculpturale îl apropie de acei artiști care încep să exprime totodată o întoarcere la originile culturale și spirituale, la acele forme de o manieră arhaică prin care căutau acel adevăr secret al naturii. Brâncuși preferă puritatea formei. În atelierul său sunt văzuți acum James Joyce, Jean Cocteau, Max Ernst, Henry Moore, Oskar Kokoschka, J. J. Sweeney, Fernand Legér, Tinguely, Wilhelm Lehmbruck, Carola Giedion și alte figuri ce reprezentau sau susțineau noile curente artistice.

În aceeași perioadă Brâncuși expune și la București, la Tinerimea Artistică, în anul 1908. În 1909 primește un premiu la Tinerimea Artistică. Continuă să expună și la Paris la Salonul de Toamnă, ca și la Tinerimea Artistică, în 1910. În anul 1912, Brâncuși obține la Salonul oficial din București, premiul I, concomitent cu Salonul Artiștilor independenți, la Paris, urmate de participarea la Expoziția Internațională de artă modernă de la Armory Show, din New York, și apoi la Chicago și Boston.

Brâncuși, în tot ceea ce va crea după lucrările Rugăciunea, Cumințenia pământului, Sărutul, Muza adormită, realizate în această perioadă, se va simți atras de misterioasele forțe ale Universului, de formele primordiale și de forma pură, în sine, a lucrurilor, fără să se desprindă total de sursele de inspirație autohtone. Brâncuși spunea că a venit la Paris purtând în traistă legendele străbune românești. Asemenea mituri și legende existente în creația sa pot fi sintetizate

astfel: originea lumii, mitul ascensiunii, tema dragostei și a fertilității, mitul morții și al somnului, nostalgia infinitului și a cosmosului.

Prin apelul la substanța tradițiilor populare se pot explica și unele elemente novatoare pe care le aduce în sculptură: reducerea formei artistice la simplu și general, căutarea acelor forme prin care se realizează geometric ritmul și echilibrul, tendința spre puritatea expresivă a formei, esențializarea ideii personale și a expresivității colective, trecerea de la real la simbol, atingerea semnificației umane la o valoare universală.

În anul 1917, expune la Societatea Artiștilor Independenți, la New York

Brâncuși continuă să expună la București la Tinerimea Artistică, 6 lucrări, în 1914 și la Photo Secession Gallery (New York), 8 lucrări. În anul 1917, expune la Societatea Artiștilor Independenți, la New York. Se stabilește la Paris în atelierul din Impasse Ronsin nr. 11.

Constantin Brâncuși realizează prima versiune a Coloanei fără sfârșit. După război participă la Expoziția Arta Română, la București și la Galeriele Societății Anonime, la Muzeul de Artă din New York. În anul 1922 expune la Expoziția de Artă Contemporană franceză, la New York. În anul 1924, participă la Expoziția de Avangardă Contemporană la București.

În anul 1926 este prezent la Salonul artiștilor independenți din Paris, la Art Center, din New York, cu 24 de sculpturi, la Expoziția Trinațională Franceză - Engleză - Americană, la Muzeul Brooklyn din New York și are o expoziție personală la Brummer Gallery, din New York, cu 37 de sculpturi, 5 socluri, o pictură și 27 desene. În 1927 expune la Chicago, Paris și New York. Câștigă în anul 1928 procesul cu Vama Americană început în 1924. În 1929 expune la Zürich, iar în 1935 are o nouă expoziție personală la Brummer Gallery, din New York cu 57 de sculpturi și un studiu de frescă. Brâncuși expune la Chicago și în 1936, la Muzeul de Artă modernă din New York. Călătorește în Egipt și India și vine în România pentru execuția Monumentului de la Târgu-Jiu. În anul

Phoenix. Pasărea în spațiu a devenit simbolul zborului, al ascensiunii, al lejerității spiritului.

Ideea mișcării, a plutirii, sunt ilustrate de Peștele sau Broasca țestoasă zburând. Și celelalte lucrări, Spiritul lui Buda, Leda, Miracolul, Cocoșul salutând soarele, până la ridicarea monumentului de la Târgu-Jiu în 1937-1938, a Coloanei fără sfârșit, Brâncuși a văzut în artă în artă posibilitatea joncțiunii între formele perceptibile și realitatea esențială, între spațiul exterior și cel interior.

Brâncuși, care începuse cu studiul exact al formelor și al mișcării destinate a reprezenta realitatea, avea să devină un pasionat al formei care zămislește realitatea. El a demonstrat bogăția inventivă a formelor, pe care natura este capabilă să le ofere unui artist, având astfel posibilitatea să reinnoiască natura.

Opera lui Brâncuși se înscrie ca o pagină în istoria culturii, ocupând, incontestabil, centrul artei contemporane mondiale. În decursul anilor, opera sa a fost amplu comentată și interpretată și, în final, recunoașterea ei a devenit plenară concretizată și în reconstruirea atelierului său, la Centrul Pompidou, din Paris, ca un simbol al artei moderne a secolului XX.

Lucrări de referință: Cumințenia pământului, Rugăciunea, Sărutul, Muza adormită, Noul născut, Începutul lumii, Prometeu, Domnișoara Pogany, Prințesa X, Măiastra, Pasărea în spațiu, Negresa blondă, Tors de fată, Vrajitoarea, Spiritul lui Buda, Peștele, Broasca țestoasă zburând, Coloana fără sfârșit, Masa tăcerii și Poarta sărutului.

Scieri: Reponse de Brâncuși: Aphorismes, Histoire des brigades. This Quarter, Paris, I, nr. 1, 1952; Homage a Rodin. Salon de la jeune sculpture. Musée Rodin, Paris, 1952; Aforismes, Integral. București, nr. 4, 1 iunie, 1925.

Bibliografie selectivă: Brezianu, Barbu, Opera lui Brâncuși în România, Ed. Academiei, București, 1974; Brâncuși în România (Album), Ed. Meridiane, București, 1976; Comarnescu, Petru, Brâncuși, Ed. Meridiane, București, 1972; Comarnescu, Petre, Eliade, Mircea, Jianou, Ionel, Temoignes sur Brâncuși, Ed. Arted, Paris, 1976; Deac, Mircea, Brâncuși, Ed. Meridiane, București, 1966; Brâncuși, surse arhetipale, Ed. Junimea, Iași, 1982; Brâncuși românului, Ed. Thausib, Sibiu, 1996; Geist, Sidney, Brâncuși, Ed. Meridiane, București, 1973; Giedion-Welcker, Carola, Constantin Brâncuși, Basel-Stuttgart, 1958-1966; Grigorescu, Dan, Brâncuși, Ed. Meridiane, 1980; Jianou, Ionel, Introduction a la sculpture de Brâncuși, Ed. Arted, Paris, 1976; Micheli, Mario de, Brâncuși, Milano, 1966; Oprea, Petre, Brâncuși, Muzeul de artă, București, 1972; Paleologu, V.G., Brâncuși, forța morală, Craiova, 1952; Pogorilovschi, Ion, Păsările lui Brâncuși, Târgu-Jiu, 1996; Pound, Ezra, Brâncuși, Milano, 1957; Bach, Fr. Teije; Rowel, Margit; Temkin, Ann, Constantin Brâncuși (1876-1957), Philadelphia Museum of Art, 1995; Bellet, Hary, Stoullie, Claire, Brâncuși, Centre Georges Pompidou, Paris, 1955; Browne, Elisabeth, Brâncuși photographe, Assouline Verlag, Paris, 1955; Fauchereau, Serge, Brâncuși chez lui, Cercle d'Art, Paris, 1955; Hulthen, Pontus, Brâncuși, Flammarion, Paris, 1955; Miller, Sanda, Constantin Brâncuși, Oxford University Press, New York, 1955.

Mircea Pirlea
Biblioteca Județeană Satu Mare

Bibliografie:
*** Enciclopedia marilor personalități din istoria, știința și cultura românească de-a lungul timpului, Volumul I, A-G, Editura Geneze, București, 1999

Stalinismul văzut din interior

Urmare din pagina 6

După cel de-al Doilea Război Mondial, când s-a dizolvat Cominternul, Stalin a încercat și a reușit să supună toate partidele comuniste și muncitorești europene politicii sale, cu intenția să influențeze mai ales politicile lor interne și externe a noilor țări socialiste și să devină o armă în mâinile sale. Lui îi era frică de moarte, de revoluții și mișcări revoluționare. Pentru el ideea revoluției în noul context însemna largirea lagărului socialist. Era împotriva cuvântului „independent”, dar a reușit să creeze una din cele mai puternice și mai dotate armate din lume.

În mintea lui Stalin, nu exista socialism, deși a adoptat poziția socialismului, ci un imperiu socialist. El a vrut să domnească asupra popoarelor și mișcărilor muncitorești internaționale. Din acest punct de vedere, lui Stalin nu i-a fost greu să găsească un punct de sprijin destul de solid în politica sa.

La sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, au apărut pentru Stalin două probleme mari: prima, cum să domine noile țări socialiste și să le supune propriei sale politici și a doua, cum să supună politicii sale, politica mișcării muncitorești internaționale. Acest lucru s-a petrecut într-o anumită perioadă cu partidele comuniste și socialiste din Europa Occidentală.

De aici, tirania care a domnit din 1938 până în 1947 și până la moartea sa din anul 1953. Stalin avea convingerea că el va construi un “Mare Imperiu Socialist”, capabil să poarte un dialog de la egal la egal cu lumea capitalistă.

Stalin a reușit să conserve relații „aparent normale” cu Marea Chină, dar de fapt tensiunea era în continuă creștere între cele două țări, U.R.S.S. și China. Ea stă la baza primelor ezitări interne și a primelor rupturi din interiorul partidelor comuniste și muncitorești, care nu puteau să justifice în fața popoarelor procesul stalinist și teroarea în general.

Stalin a fost un om foarte avid de putere. Tot sistemul său se baza pe forța și puterea miliției, securității și administrației. Din această cauză era mereu în evidență că puterea nu are pur și simplu o dorință, ci fructul fricii că cea mai mică revoluție în sistemul socialist organizat de Stalin, ar putea duce la o catastrofă și la prăbușirea întregului sistem.

La câteva luni după moartea lui Stalin, poporul sovietic, sau mai bine zis conducătorii lui, l-au pus acolo unde îi este locul, printre „tiranii” care de-a lungul istoriei, convinși că luptă pentru o cauză bună, au făcut omenirii mai mult rău decât bine.

În Rusia, în zilele noastre, se mai păstrează o amintire mai șugubeată despre Stalin. Cică a lăsat două testamente distincte, fiecare într-un plic sigilat.

Pe primul plic, Stalin a scris: “Să se deschidă imediat după moartea mea”, iar pe al doilea plic: “Să se deschidă în caz de criză”.

La moartea lui Stalin, Biroul Politic al P.C.U.S. a deschis primul plic, în care pe o coală de hârtie, Stalin a scris: “Spuneți poporului că sunt responsabil pentru toate relele. Stalin”.

Cum a început criza, a fost deschis al doilea plic, în care pe o foaie era scris: “Acum e rândul vostru să faceți ceea ce am făcut eu. Stalin”.

-sfârșit-

Prof. dr. Ioan Corneanu, Ing. Mircea Pirlea, Av. Nicolae Decsei

Cântăreața australiană, Kylie Minogue, se căsătorește la vârsta de 52 de ani

Artista australiană s-a logodit cu Paul Solomons, mai tânăr cu șase ani decât ea. Iar acum se pregătește de nuntă chiar acasă la ea, în Australia, acolo unde pandemia se face mult mai puțin simțită.

Kylie și Paul Solomons au ajuns recent în Australia din Marea Britanie, iar surse apropiate cuplului spun că cei doi fac pregătiri în secret pentru o nuntă în Melbourne.

"Kylie a spus dintotdeauna că, dacă se va căsători vreodată, o va face în Melbourne-ul ei natal. Și părinții ei se află aici", dezvăluie un prieten, adăugând că artista își dorește o ceremonie restrânsă, cu prieteni apropiați și familie alături, dar este atât de entuziasmată de pregătiri încât pare că ar vrea să extindă puțin evenimentul. Alte surse spun că domnișoară de onoare îi va fi chiar sora ei. Danii Minogue.

"Kylie nu s-ar căsători fără sora ei alături!", spune un amic pentru Women's Daily. Iar săptămâna trecută,

cele două au și fost zărite la cumpărături în Melbourne.

Kylie și Paul Solomons sunt împreună din 2018 - și au ținut secretă chiar și logodna. Dar au fost dați de gol într-un interviu de buna ei prietenă Billie Piper - și ulterior, chiar de mama lui vitregă, Gloria. "Kylie este foarte drăguță, iar eu sunt încântată că s-au logodit. Este extraordinar! Dar îmi pare rău, nu vă pot spune mai multe, pentru că așa mi s-a cerut. Îmi respect fiul prea mult și o respect și pe Kylie, așa încât nu pot încălca cerința, spunându-vă mai multe", a declarat Gloria pentru Daily Mail.

Kylie Minogue este o cântăreață, textieră și actriță australiană, decorată cu Ordinul Imperiului Britanic și Ordinul Australiei. De-a lungul carierei, Minogue s-a remarcat prin abilitatea de a se reinventa în materie de modă și muzică. A fost descrisă drept un simbol al industriei vestimentare și recunoscută printr-o serie de apelative onorifice, fiind supranumită „prințesa muzicii pop". Minogue este recunoscută, de asemenea, ca fiind cea mai bine vândută artistă australiană din toate timpurile.

Meghan Markle și Prințul Harry vor deveni din nou părinți

Ducele și Ducesa de Sussex vor deveni din nou părinți. Meghan Markle, în vârstă de 39 de ani, este din nou însărcinată.

Anunțul a fost făcut de un purtător de cuvânt al cuplului. Harry și Meghan îi vor dărua un frățior sau o surioară micuțului Archie, în vârstă de doar 1 an. Vestea vine la câteva luni după ce fosta actriță a dezvăluit că a pierdut o sarcină, în vara anului trecut.

"Putem confirma că Archie va deveni frate mai mare. Ducele și ducesa de Sussex sunt extrem de fericiți că vor avea un al doilea copil", a declarat purtătorul de cuvânt al cuplului, potrivit itv.com. Prințul Harry și Meghan au dat publicității o

imagine în care apar într-o ipostază tandră, la umbra unui copac: Harry își mângâie soția pe cap, în timp ce ducesa își ține mâna pe pântec.

Anunțul a fost făcut într-o zi specială, pe 14 februarie, când toată lumea sărbătorește iubirea. Numai că această zi este specială și din alt punct de vedere și are o legătură cu regretata mamă a Prințului Harry. În urmă cu 37 de ani, tot în ziua de Sfântul Valentin, și anume pe 14 februarie 1984, pe atunci soția Prințului Charles era subiectul principal în ziare, cu anunțul că este din nou însărcinată.

Cum în acea perioadă nu exista presă instant, online, Diana a comunicat cu o zi înainte vestea sarcinii ei, și anume pe 13 februarie,

astfel încât să dea șansa ziarelor din întreaga lume să publice știrea a doua zi, pe primele pagini.

În ziarul britanic Daily Mail, de exemplu, știrea apărea cu titlul "Secretul din spatele aceluia zâmbet: un bebeluș", însoțită de o poză cu Prințesa Diana în vârstă de doar 22 de ani, mai strălucitoare ca oricând, de la un eveniment recent.

Ducii de Sussex mai au un copil, un băiețel, Archie, care va împlini doi ani în luna mai.

Vestea cea bună vine într-un moment cât se poate de potrivit, după ce Meghan și Harry au trecut, vara trecută, prin trauma pierderii unei sarcini, lucru despre care ducesa s-a confesat în presă în luna noiembrie.

Tragedie pentru cântăreața Nicki Minaj

Tatăl cântăreței rap Nicki Minaj a fost ucis la New York de un șofer care l-a lovit cu mașina și a fugit de la locul accidentului, scrie BBC.

Poliția a spus că Robert Maraj mergea de-a lungul unui drum din Long Island, vineri noapte, când a fost lovit. După ce șoferul a părăsit locul accidentului, bărbatul în vârstă de 64 de ani a fost dus la spital, unde a fost constatat decesul a doua zi.

Polițistii din districtul Nassau au mai transmis că „ancheta este în desfășurare”, iar un purtător de cuvânt a confirmat pentru AFP că el este tatăl cântăreței. Nicki Minaj nu a făcut deocamdată o declarație publică.

Numele real al vedetei Nicki Minaj este Onika Tanya Maraj, născută pe data de 8 decembrie 1982, odată cu lansarea primului său album de studio numit Pink Friday.

Discul s-a bucurat de succes critic și comercial, iar unele publicații aveau să o numească pe Minaj „Noua regină a muzicii hip-hop”.

Vedeta pop Rihanna și cântăreața de muzică rap Nicki Minaj se aflau printre favoriții la American Music Awards (AMA), fiecare dintre ele

fiind nominalizate la patru categorii, la concurență acerbă cu starul pop Justin Bieber și trupa britanică One Direction. Rihanna, în vârstă de 24 de ani, este în cursa pentru premiul decernat artistului anului, alături de Justin Bieber, Katy Perry, trupa Maroon 5 și rapperul canadian Drake.

Nicki Minaj a povestit într-un interviu că tatăl o bătea pe mama ei, în cele din urmă incendiind casa în care locuiau. Nicki a vrut să-și omoare tatăl pe vremea când era încă un copil, deoarece nu mai suporta bătăile pe care mama ei le primea și faptul că tatăl venea acasă băut și drogat, purtându-se agresiv cu cele două.

Părinții s-au despărțit, iar acela a fost momentul în care Nicki a decis că trebuie să schimbe ceva în viața ei. A lucrat în mai multe locuri de acolo, ca barman, ca ospătar, dar în cele din urmă s-a apucat de rap, fiind descoperită pe MySpace de către un impresar.

După această perioadă a urmat o colaborare cu rapperul Lil Wayne, care are o casă de discuri, moment ce a lansat-o în cariera solo.

